



LAUSUNTO MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN INSPIRE-TYÖRYHMÄN LOPPURAPORTISTA

MKL katsoo Inspire-työryhmän onnistuneen hyvin haasteellisessa työssä selvittäessään direkttiivin vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön ja valmistellessaan toimenpiteiden toteuttamista. Lausuntonaan työryhmän raporttiin MKL esittää seuraavaa.

Lähtökohdat

Ehdotusten lähtökohtina esitetyt perustason toimenpiteet on johdettu selkeästi direkttiivistä. Arviointia suunnitelluista kansallisista lisätoimenpiteistä olisi kuitenkin helpottanut, jos ne olisi tässä vaiheessa voitu konkretisoida hieman pitemmälle. Joka tapauksessa suunniteltaessa kansallisen tason lisätarpeita täyttäviä ja yhteiskäyttöä tukevia kohdemääritelmiä ja tietomalleja, on MKL:n kannalta tärkeää että työssä huomioidaan ja käytetään lähtökohtina jo ennestään sovittuja sellaisia kansainvälisiä standardeja, joita jo käytetään globaalisti mm. merikartoitusaineistojen osalta.

Toteuttamismalli ja hallinto

MKL kannattaa ehdotettua paikkatietoinfrastruktuurin kehittämisen ja ylläpidon keskitettyä toteuttamismallia, jossa vastuuorganisaatio keskittyy palvelujen käytettävyyden, yhteen toimivuuden sekä tukipalveluiden varmistamiseen ja antaa organisaatioille vapauksia toteuttaa itse palvelut tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. MKL tulee toteuttamaan ainakin selailu- ja katselupalvelut yhdessä elektronisten merikarttojen jakeluun keskittyneen Primar –yhteistyön (organisaation) kautta.

MKL kannattaa kuitenkin esitettyä kansallisen portaalin kokoavaa käyttöliittymää lisätoimenpiteenä, jonka kautta myös em. MKL:n aineistot olisivat selailtavissa ja katseltavissa.

Hallinnon järjestäminen esitetyllä tavalla toimii luontevana jatkona viime vuosina Maa- ja Metsätalousministeriö-johtoisesti paikkatietoasiain neuvottelukunnassa tehdylle työlle. Geodeettisen laitoksen rooli teknisen ryhmän sihteeristötehtävien hoitamisesta on tässä yhteydessä perusteltua virallistaa.

MKL kannattaa valtion tietohallinnon yleistä kehittämistä IT-palvelukeskusmallilla ja tähän liittyen on varmasti syytä harkita uudelleen esim. paikkatietoportaalien vastuiden sijoittumista, kun palvelukeskuksen järjestäytyminen ja toiminta etenee pidemmälle.

Viranomaiskäsité ja käyttöehdot

Aineistojen yhteiskäytön järjestämisen tulee perustua selkeään tulkintaan viranomaiskäsitteestä. Tähän liittyen MKL kannattaa esitettyä yhteisten vakioehtojen luomista sekä määrittelyä siitä, mistä aineistoista peritään edelleen käyttömaksuja ja mitkä ovat käytettävissä vastikkeetta/irrotuskuluihin. Ainakin niitten aineistojen osalta, joihin liittyy kaupallista hyödyntämistä johdettujen tuotteiden kautta, pitäytyminen käyttöluvista ja irrotuskulujen periminen on myös jatkossa perusteltua, jottei vaaranneta tärkeitä teollis- ja tekijänoikeuksia.

MKL:n hallussa olevat merenmittausten syvyysaineistot (direktiivin liite II) kuuluvat aluevalvontalain 755/2000 mukaisesti aineistoryhmään, jonka käyttö ratkaistaan tapauskohtaisesti Pääesikunnan käsittelyn kautta. Tässä yhteydessä MKL:lle on epäselvää onko kyseinen aineistokokonaisuus syytä esittää listauksessa direktiivin soveltamisalaan kuuluvista kansallisista aineistoista.

Täytäntöönpanon hyötyjen ja kustannusten arviointi

Raportissa esitetty hahmottelu syntyvistä hyödyistä on varmastikin ollut vaikea arvioida. MKL:n osalta on vaikea nähdä suoranaisten välittömien hyötyjen syntymistä, etenkin kun MKL:n ja sen yhteistyövirastojen aineistot ovat jo laajasti toisten käytössä. On kuitenkin selvää, että hyötyjä MKL:n osalta on saavutettavissa jos myös kuntien- ja erityisesti satamien paikkatietojen harmonisointi etenee kansallisen täytäntöönpanon myötä. Lisäksi paikkatietopalvelujen käyttöönoton synnyttämä yleisen tietoisuuden lisääntyminen kansalaisten, viranomaisten ja yritysmaailman piirissä tulee lisäämään välillisiä hyötyjä jossain määrin.

Täytäntöönpanosta syntyvät kustannukset jakaantuvat pääosin verkkopalvelujen pystyttämisen ja ylläpidon kesken. Metatietojen tuottaminen tuskin esittää tässä kovin merkittävää osaa. Sen sijaan kehittyneiden muunnos- ja latauspalvelujen pystyttäminen saattaa yhdessä sähköisen kaupankäynnin maksukäytäntöjen kanssa vaatia merkittäviä panostuksia, jotka on otettava budjetoinnissa huomioon.

Yhteenvetona voidaan sanoa, että raportissa hahmoteltu 0,5 %:n tuottavuuden nousu tuskin tulee tapahtumaan Merenkululaitoksessa täytäntöönpanon myötä.

Rainer Mustaniemi
vt. johtaja

Juha Tiihonen
ylitarkastaja